

שואפים לגובה - מטפסים גבוה!

פעולה לאור דמותו של מו"ר מרן הרב אברהם אלקנה שפירא זצ"ל

ראש ישיבת מרכז הרב והרב הראשי לישראל.

נושא הפעולה:

למידה על חשיבות השאיפה גבוהה, החשיבה בגדול והדבקות במטרה, לפי חינוכו ודמותו של ר'ב אברום זצ"ל

מטרת הפעולה: בפעולה נראה את השאיפות הגדולות והדבקות במטרה שהיו לר' אברום ונלמד על הערכים האלו. נבין שאנחנו צריכים לפתח שאיפות גבוהות ולהאמין בעצמנו, ושכדי להצליח להשיג את המטרות - נדבק בהן לאורך כל הדרך וכך ניישם את שאיפותינו.

עזרים:

חבילת כוסות. דף מודפס עם הקטעים שנקריא בפעולה.

שלב א

1. **מי היה ר'ב אברום?** נספר לחניכים: ר' אברום נולד לפני בערך מאה ועשר שנים בירושלים העתיקה. הוא התמיד בתורה מילדותו ונודע כבר בגיל צעיר לגדול בתורה.

הרב צבי יהודה קוק שידך לו את בת משפחתו והזמינו ללמד בישיבת מרכז הרב. ר' אברום זכה ללמד בישיבה מעל שישים שנה, מתוכם עשרות שנים הוא היה ראש הישיבה ומנהיגה.

אלפי תלמידיו בישיבה גדלו והתפזרו בכל רחבי הארץ: רבני ערים ויישובים, ראשי ישיבות, מחנכים, אנשי התיישבות ועשייה ציבורית, קצינים בצבא, ועוד אלפים רבים של תלמידי חכמים ויהודים טובים.

הוא היה עשרות שנים דיין ופסק פסקי דין חשובים ויסודיים. וכיהן גם כרב ראשי לישראל, יחד עם הראשון לציון – חברו הרב מרדכי אליהו, בעבודה משותפת הם חיזקו את הרבנות והשפעתה וסללו דרך רוחנית בשאלות הציבוריות ובחיי היהדות במדינה.

לאחר פטירת הרצ"ה קוק הפך ר' אברום להיות ראש הישיבה של מרכז הרב, ונהיה, יחד עם חבריו הרב מרדכי אליהו והרב שאול ישראלי, מנהיג הציבור הדתי לאומי בכללותו. הוא הוביל את פיתוח ההתיישבות והמאבק בנסיגות – החל מפינוי סיני ועד לגירוש גוש קטיף. הוא עודד וטיפח הקמת מוסדות תורניים, הכריע בשאלות ציבוריות וסיפק עצה, הלכה וברכה לאלפי השואלים והמבקשים.

ביום טוב של סוכות תשס"ח נפטר ר' אברום בן קרוב למאה. לצערם של אלפי תלמידיו ורבבות שצעדו לאורו. נלמד היום על נקודה חשובה במשנתו: השאיפה לגדלות.

2. **השאיפה לגדלות:** נספר לחניכים שר' אברום שאף כל ימיו לגדול עוד ועוד. גם כשכבר היה ראש ישיבה שלימד אלפי תלמידים, רב ראשי לישראל, גדול הדור ומנהיג ציבור ענק – הוא אף פעם לא החליט לעצור אלא תמיד טיפס עוד ועוד בסולם הרוחני.

כך הוא חינך את תלמידיו: לחשוב תמיד בגדול, להאמין בכוחותיהם, ולטפס הכי גבוה שאפשר, בלי לעצור אף פעם. תמיד הוא שינן שכל יהודי חייב לגדול בתורה ולהיות תלמיד חכם, ולא משנה מה המקצוע שהוא מתכנן בחייו: "גם ראש הממשלה צריך להיות תלמיד חכם, גם הרמטכ"ל צריך להיות תלמיד חכם, גם מהנדס צריך להיות תלמיד חכם, גם רופא וגם איש מחשבים או מורה. כל יהודי צריך להיות תלמיד חכם".

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

נספר: גם בגיל מאוד מאוד מבוגר, אחרי עשרות שנים של לימוד תורה, גידול תלמידים ופסיקת הלכה, שאף הרב לגדול עוד בתורה. פעם אחת ר' אברום ניגש לכמה תלמידים ואמר להם בענווה: אמא שלי התפללה כל חייה שאזכה להיות תלמיד חכם, ואני לא יודע אם יש לה מספיק נחת מהרמה שהגעתי אליה. בבקשה תתפללו עלי שאזכה לגדול עוד ועוד בתורה ולהיות תלמיד חכם כמו שהיא התפללה...

שלב ב':

מחלקים את השבט לשתי קבוצות, ונותנים לכל קבוצה 50 כוסות. מבקשים מהם שיבנו פירמידה מהכוסות תוך 2.5 דק'. **לא אומרים להם בכמה מהכוסות להשתמש ומה הגודל של המגדל.**

פותחים שעון, והקבוצה הראשונה ששטוענת שהיא סיימה- היא המנצחת.

לא משנה מה הם יעשו, המסקנה צריכה להיות אחת: בחיים שלנו צריכים לחתור בחכמה לתוצאות כמה שיותר טובות.

- אם הם יעשו את זה מושלם (מעל 45 כוסות, 9 או 10 כוסות בתחתית המגדל) נאמר להם ללמוד מכאן על כל החיים: כמו שכאן, בלי שאמרנו להם באיזה גובה לבנות ובכמה כוסות להשתמש, הם לא הסתפקו במגדל קטן אלא הגיעו לתוצאה הכי טובה, כך גם בחיים צריכים לשאוף גבוה, לכמה שיותר, ובראש גדול. וכשפועלים טוב – מסוגלים להצליח!
- אם הם ישתמשו ב-45 כוסות ומטה (8 כוסות בתחתית המגדל) נאמר להם: בחיים זה כמו שרואים כאן - זה שהשתמשתם רק בחלק מהפוטנציאל גרם שהמגדל פחות מרשים, הרי אם לא הייתם מוותרים על שאר הכוסות - המגדל היה גדול יותר! תמיד כדאי בחיים לשאוף כמה שיותר גבוה ולהשתמש בכל הכלים שהקב"ה נתן לנו!
- אם הם בנו מגדל עם בסיס ענק (יותר מ-10 כוסות בתחתית המגדל) ונתקעו עם חוסר יכולת להשלים אותו עד למעלה, נלמד על האיזון בחיים ונאמר: מצד אחד - ההתחלה בענק מלמדת על ראש גדול ושאיפה לתוצאות ענק, תשתמשו ביכולת הזו שלכם בכל שלב בחיים. אבל מצד שני - יחד עם החשיבה בגדול צריך לפעול בצורה מתוכננת, הרי בגלל שהם לא חישבו מראש את הצעדים הם גילו שנתקעו עם בסיס ענק אבל חוסר אפשרות לבנות עד הסוף. כדי לגדול בהצלחה צריך תמיד לתכנן מראש את הצעדים ולהתקדם "לאט אבל בטוח".

בכל מקרה כמובן שנתחיל בלפרגן על כל מה שהם עשו ולשבח את התוצאה, ועל גבי הפרגון להוסיף את התובנות.

שלב ג

מבקשים מהחניכים לפרק את המגדל שהם בנו, ולהתכונן לעוד תחרות כזאת.

עכשיו אחרי שהחניכים הבינו את הקטע, הם ינסו לבנות את המגדל הכי ענק, הכי מתוכנן והכי יפה.

להתחיל את התחרות, ולעצור הכל אחרי דקה.

החניכים 'יתעצבו', למה עצרת באמצע? תן לנו עוד כמה דקות! היינו ממש קרובים! וכן הלאה.

נעודד אותם ונחמיא שהם בנו יפה מאוד, ונסביר שלפני שהם מסיימים אנחנו רוצים לספר להם סיפור:

שלב ד

נקריא לחניכים את הסיפור הבא¹

"מספר בוגר הישיבה הרב חנוך בן פזי שליט"א:

היה זה בערך בשנת תשכ"ח, למדתי ב"כולל אברכים" במושב בדרום הארץ, שהיה 'שלוחה' של ישיבת מרכז הרב בנגב. פעם בשבוע - שבועיים עלינו לירושלים לסדרת שיעורים אצל מרן ראש הישיבה רבינו הרב צבי יהודה הכהן קוק זצ"ל ומרן ראש הישיבה הגאון רבי אברהם שפירא זצ"ל ועוד רבנים, ובהזדמנות זו התעייצנו עימם בכמה בעיות שעלו אצלנו במושב.

פעם אחת, התעוררה בעיה ביישובנו, שהיה מורכב ברובו מעולים חדשים. היה מנהג אצל חלק מהחברים, לא לתת לנער בר מצווה להניח תפילין עד לקיום מסיבת בר המצווה, כך קרה שהרבה פעמים נערים שהגיעו לגיל 13 לא הניחו תפילין בגלל ושהוריהם התעכבו בקיום החגיגה.

ניסינו בכל דרך להשפיע עליהם ולהסביר שזה לא ההלכה, אך התושבים היו 'תקועים' במין אמונה תפלה שרק המסיבה והחגיגת הבר מצווה 'מתירה' להניח תפילין, ולפני המסיבה הילד אינו בר מצווה ואינו מניח. אפילו אלו שהבינו, התביישו להיות שונים וחששו שאם בנם יניח תפילין בלי המסיבה ירכלו עליהם ביישוב שהם מדלגים עליה.

לעצור באמצע ולשאול את החניכים מה הם מציעים לעשות, אם הם מעלים רעיונות איך לשכנע נסביר להם שהתושבים עקשנים ולא מוכנים...

לאחר דיון, נמשיך את הסיפור.

התיעצנו אצל כמה רבנים, אך שום עצה לא הצליחה להזיז את התושבים ממנהגם. סיפרנו לרבינו הגר"א שפירא זצ"ל על הבעיה, והוא הציע דבר שהיה בעינינו מוזר ותלוש מן המציאות: לגשת לכל אבא בנפרד ולומר לו 'בסוד': אמנם המנהג שלך לא להניח לילד תפילין לפני המסיבה הוא צודק, אבל יש משהו שאסור שאף אחד ידע עליו, והוא: שחוץ מהמנהג לא להניח תפילין ברבים, חשוב מאוד שמגיל 13 תיכנס איתו בבוקר לפני שאתה יוצא לעבודה לחדר סגור ותנעל את הדלת, ושם תניח לו תפילין בעצמך. ותדגישו שוב: אסור ששום אדם ידע מזה, והדלת חייבת להיות נעולה.

(אם החניכים בקטע, אפשר לעורר דיון נוסף: מה לדעתכם הכוונה בעצה המוזר הזו? איך היא אמורה לעזור? ואחרי דיון להמשיך)

למרות התמיהה עשינו כעצתו של מרן ראש הישיבה. והנה, למרבה הפלא, כשהאנשים ראו את האוירה הסודית סביב ענין, השתכנעו בזה בקלות, מתוך מחשבה שיש פה סגולה חשאית או מצווה עליונה, ומיד החלו לעשות כך.

לא עבר זמן רב, והשגרה עשתה את שלה. ההרגל והטרדה כרסמו במתח, וכשהאב היה לחוץ בבוקר ביקש מבן גדול יותר: תניח לאחייך תפילין בחדר. כשעבר זמן, גם האח התעצל, והאב כבר אמר לבנו שיניח בעצמו, וכבר לא שם לב אם הבן נועל את הדלת. אחר עוד זמן נשחקה לגמרי תחושת הסודיות וכבר דיברו על זה וכולם ידעו. ממילא כבר התחילו הנערים ללכת עם התפילין גם לבית הכנסת. בסופו של דבר התרגלו וכל נער מגיל 13 הלך בטבעיות לבית הכנסת והניח תפילין כמו כולם.

ראינו את פקחותו והבנתו של ר' אברום בנפש האדם, שאפשרה להסיר הרבה מכשולים בעם ישראל.

¹ לקוח מהספר ראש דברך עמוד תצג, בשינויי לשון קלים.

שלב ה'

נשאל את החניכים: חוץ מהפקחות והחכמה של הרב, מה אפשר ללמוד מהסיפור? מה בעצם הנקודה שאליה קלע הרב? ומיד נסביר בעצמנו: הכוח של ההתמדה וההרגל הוא ענק וממש משנה את הבן אדם. הרב ידע שאם יגרמו לאנשים להניח תפילין, גם אם בסוד, הזמן יעשה את שלו, וככל שיתרגלו יותר ויותר זה יהפוך להיות דבר טבעי.

ונחזור למשחק עם הכוסות ונאמר לחניכים: תסתכלו עכשיו על המגדל שעצרנו באמצע. הוא יפה? הוא מושלם? כמובן שלא, הוא עוד חלקי וחסר. הסיבה היא שלא המשכנו בעבודה עד הסוף. כדי להגיע לתוצאות מושלמות צריך להתקדם כל הזמן בלי לעצור, כמו שסיפרנו בהתחלה על שאיפותיו של הרב ועל החינוך לתלמידיו. כשמתקדמים בעקביות ודבקים במטרה - ההרגל נהיה טבע והתוצאות נהיות מושלמות, כמו שראינו בסיפור שסיפרנו עכשיו.

סיום:

נשלח את החניכים להשלים את המגדלים שהתחילו לבנות, ונצ'פר את שתי הקבוצות כששלימו את בניית הפירמידות.

נסכם: למדנו על החשיבות של שאיפות גדולות שמביאות לתוצאות גדולות. הבננו שכדי לגדול צריך לפעול בחכמה ובתכנון, ולהתקדם בהתמדה ועקביות. לשתי הנקודות האלו חינוך מורנו ורבנו ר' אברום שפירא, שזכה כך לגדול בעצמו עוד ועוד ולגדל אלפי תלמידים גדולים ומוצלחים, להאיר את אור התורה בעם ישראל, לייעץ עצות פקחיות ולקדם את הרוחניות והמצוות בעם, ולשמור על שלמות ארץ ישראל ואחדות עם ישראל.

נשתדל לפעול לפי מה שלמדנו, ולקחת איתנו את התובנות האלו מדמותו של ר' אברום שפירא, שהיה גדול הדור, ראש ישיבת מרכז הרב ורב ראשי לישראל, שחינך את אלפי תלמידיו בחכמה והנהיג את הציבור ביד רמה, דאג לכל מחסורם, חינוך והעמיד תלמידים רבים לתורה ועבודת ה'. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.